

Rogaland fylkeskommune

Stavanger, 10.02.2023

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Haugesund turistforening, Stavanger turistforening, Norsk Ornitologisk forening avd. Rogaland/Birdlife, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Ryfylke friluftsråd og NJFF Rogaland

Regionalplan for kultur i Rogaland 2024-2036

Høringsuttalelse til planprogram

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF) viser til høring av Rogaland fylkeskommune sitt planprogram for regionalplan for Kultur. FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner på regionalt nivå. Vi representerer brede allmenne interesser.

Medvirkning

FNF takker for muligheten til å delta i medvirkningsprosessen som har resultert i planprogrammet. Det er viktig at fylkeskommunen når bredt ut. Natur- og friluftslivsinteressene finner vi adressert i UTE-planen, men det er også viktig at de regionale planene ser på skjæringsfeltet og overlappende temaer.

Friluftsliv som tema

Friluftsliv blir ikke tatt opp som tema i planen. Som nevnt mener FNF det er grunn til å se skjæringsfeltet. Herunder aktiviteter og interesser som faller inn under friluftslivsfeltet og kultur- og idrettsfeltet. Vi ønsker at fylkeskommunen i større grad adresserer friluftsliv fremfor å nevne, og at man fokuserer på friluftslivets egenverdi fremfor nytteverdi.

Nyttige innspill i denne drøftingen kan være overlappende aktiviteter mellom idrett og friluftsliv som o-løp, kajakkpadling, klatring, og sykling. Det kan være destinasjoner eller aktører i kultursektoren som baserer seg på aktivitet i utmark som del av eller tilleggsaktivitet til sin hovedvirksomhet.

Planprogrammet viser til erfaringer fra korona-pandemien og viktigheten av å kunne omstille seg. FNF vil understreke viktigheten av friluftslivsområder og tilgjengeligheten til grønnstruktur i bynære områder. I anderledetiden under korona var tilgangen på godt tilrettelagte friluftslivsområder i Rogaland en viktig positiv styrke. For å imøtekomme fremtidens utfordringer knyttet til f.eks. aldrende befolkning er det behov for å sikre flere friluftslivsområder og tilgjengeliggjøre disse.

I den gjeldende kulturplanen for Rogaland 2015-2025 er det ene hovedmålet formulert slik:

Rogaland fylkeskommune skal bidra til en god forvaltning av Rogalands nasjonale og regionale kultur- og naturarv, og gjennom dette skape grunnlag for innsikt og forståelse for vår egen historie og identitet.

Flere av natur- og friluftslivsorganisasjonene i Rogaland, inklusive friluftsrådene, arbeider i dag nettopp for forvaltning av kultur- og naturområder. Vi opplever å jobbe mot klokka. I dag forsvinner kulturminnene våre bokstavelig talt i krattskogen. Å tilbakeføre og skjøtte gamle landskap har stor betydning for folks opplevelse og forståelse for den nære kulturhistorien vår. Per i dag finnes det få finansieringsordninger for skjøtsel. Vi ønsker at regionalplanen tar for seg viktigheten av å ivareta naturområder-, kulturarv i utmark og friluftslivsområder. Dette er en del av kultursektoren som krever vedlikehold og koster penger.

Fysisk aktivitet?

I avgrensningen blir idrett og fysisk aktivitet ført opp som eget område. FNF ønsker å problematisere begrepet fysisk aktivitet. Fylkeskommunen beskriver ikke hvordan begrepet skal forstås. Det er derfor nærliggende å tro at det gjelder all kroppslig bevegelse utover hvilenivå, som er definisjonen Folkehelseinstituttet bruker. For oss blir dette en såpass vid begrepsbruk i en regionalplan at det utfordrende å forstå nedslagsfeltet. Hvis regionalplanen skal ta for seg folkehelseperspektivet bør man ta sikte på å nytte et begrep som i større grad sikter seg inn mot ønsket eller villet fysisk aktivitet som ikke bare gjelder idrett.

Plantema 1

Plantemaet – «Kulturen i samfunnet» klarer å ta for seg overordnede rollen kultursektoren har. Samtidig mener FNF at det er rom for å adressere ansvaret som også ligger hos alle samfunnsaktører i dag. Natur- og klimakrisen er et faktum. Plantemaet må derfor ta i bruk et bredere bærekraftbegrep enn sosial bærekraft. I kultursektoren skjer det bygging av anlegg, forbruk og aktivitet som genererer transportbehov. Dette er det både plass til å ta for seg dette i planen, og vi mener også det er en nødvendighet.

Flere steder i planprogrammet blir offentlig transport nevnt. Dette er gledelig. Vi håper også at sykkel og gange kan sees i sammenheng med folkehelse. Rett og slett for å se kulturtilbudene i sammenheng med både folkehelsen og hvilken type transport kultursektoren genererer.

Plantema 3

FNF er enig i plantema 3 om samhandling og samarbeid. Det er flott å se at man går bredt ut og ser på blant annet samhandling med samferdsel. FNF håper også at samhandlingen mot de ulike forvaltningsnivåene kan konkretiseres tydeligere. Fylkeskommunen skal være regional utviklingsaktør og en av måtene å få til det på er gjennom god samhandling.

Et konkret eksempel der vi ønsker samhandling og samarbeid på regional nivå er ivaretagelse av fyrene langs kysten. Flere frivillige organisasjoner og friluftsråd er vertskap og vedlikeholder fyr. Noen av fyrene krever båttransport, som er krevende å opprettholde uten ekstern støtte.

Samarbeid med frivilligheten

Et av hovedformålene med planarbeidet er samarbeid med frivilligheten. FNF har merknader til målsetningen. Fylkeskommunen kan sette samarbeid med frivilligheten som formål, men frivilligheten stiller med et helt ulikt utgangspunkt enn regional forvaltning. Maktforholdet er ulikt og forutsetningene er ulike. Samarbeid må derfor konkretiseres slik at det blir håndfast og enkelt for frivilligheten å delta. Fylkeskommunen må stimulere og sikre rammebetingelser som gjør det mulig å delta. Til slutt må Fylkeskommunen redegjør for sine forventninger.

Plantema 4

I plantema 4 er det tenkt et bredt infrastrukturbegrep som også innebærer alle systemer, strukturer og virksomheter knyttet opp til kultur. FNF applauderer tankegangen. Ved å se infrastrukturen i et bredt perspektiv vil det være enklere å se synergieffekter, flaskehalsar og potensiale. I videre diskusjon om anlegg må man se bygg og andre anlegg som arenaer for mer enn aktivitet. Det innebærer at man søker synergieffekter og ser muligheter i hverandres anlegg.

Andre merknader

- Statistikken om idrett og fysisk aktivitet. Det vises til lav aktivitet blant voksne, men dette gjelder bare for personer som er i et idrettslag. Vi ber om at Fylkeskommunen nyanserer med folkehelsestatistikk som sier noe om det generelle aktivitetsnivået og folkehelsen.
- Under «Friluftslivsorganisasjoner» står det at det er lav oppslutning i fylket for «Jakt og fiske, sammenlignet med resten av landet». FNF er usikker på hvilken statistikk som er brukt. Per 31.12.2022 er NJFF Rogaland Norges tredje største region med 8700 medlemmer. Stavanger og Rogaland Jeger og Fiskerforening er Norges største medlemsforening for jakt og fiske med sine 3100 medlemmer.
- Under «deltakelse» står det at det er Endre Hovland som har deltatt i prosjektgruppa, men det skal være Hans Olav Sandvoll som har stilt på vegne av styret i FNF.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland
Koordinator
FNF Rogaland

Kopi:

Statsforvalteren i Rogaland